

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jméno a příjmení účastníka cesty	Mgr. Václav Rosecký
Pracoviště – dle organizační struktury	Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Pracoviště – zařazení	
Důvod cesty	Konference iPres a workshop IAWAW a IIPC
Místo – město	Vídeň
Místo – země	Rakousko
Datum (od-do)	20.-24.9.2010
Podrobný časový harmonogram	
Spolucestující z NK	Ing. Petr Žabička
Finanční zajištění	IOP NDK, konferenční poplatky a cestovné uhrazeno z fin. prostředků MZK
Cíle cesty	Aktivní účast na konferenci a workshopech
Plnění cílů cesty (konkrétně)	Cíl cesty byl splněn.

Program a další
podrobnější
informace

V týdnu od 20. do 22. září se ve Vídni konal 7. ročník konference iPres zabývající se ochranou digitálních objektů a poté od 22. do 24. září na něj navazoval workshop IWAW a IIPC. Obě akce měly velmi zajímavý program, který byl přínosem pro práci na projektu NDK. Konferenci zahájila zvaná přednáška "The Fourth Paradigm: Data-Intensive Scientific Discovery & the Future Role of Research Libraries" viceprezidenta externího výzkumu Microsoft Research Tonyho Haya. Tématem této přednášky byla právě probíhající revoluce ve vědě, která se nejprve dostala od bádání experimentálního přes fázi teoretickou s nástupem počítačů do fáze výpočetní – díky počítačům bylo možno vytvářet složité modely nejrůznějších jevů – aby v posledních letech přešla do fáze čtvrté, ve které se analyzují obrovská množství reálných dat. Stejný název jako přednáška má i kniha, kterou účastníci konference dostali spolu se sborníkem. Jde o sborník krátkých esejů, popisujících na příkladech jednotlivých projektů jak důležitá je pro rozvoj jednotlivých disciplín nejen spolupráce výzkumníků v daném oboru navzájem, ale i s odborníky v oblastech databází, vizualizací a cloud computingu.

Zahlcení výzkumníků daty demonstroval na příkladu astronomických pozorování: Když byl v roce 2000 spuštěn projekt Sloan Digital Sky Survey, za první týden provozu bylo sebráno více astronomických dat, než astronomie vyprodukovala do té doby. Extrémním příkladem zahlcení daty je pak LHC, který generuje přibližně 40 TB/s.

Zajímavá byla i zmínka o potřebnosti nových forem peer review. V době, kdy se na medline objevují 3 nové abstrakty za minutu, není v lidských silách udržet si přehled o tom, co se děje v celém oboru a slovo tak dostávají různé druhy sociálních sítí, například Connotea. Přednáška pak upozornila na hodnotu vědeckých dat a na to, že knihovníci, pokud by se nadále stavěli do role „prostředníků“ v procesu hledání a získávání informací by snadno mohli být vědeckou komunitou „odzprostředkováni“ („librarians are in danger of being disintermediated“).

Ze zajímavých odkazů:

<http://research.microsoft.com/authoring>

<http://odf-converter.sourceforge.net>

<http://research.microsoft.com/en-us/projects/chem4word/>

<http://research.microsoft.com/en-us/collaboration/tools>

Další zajímavou přednáškou byl příspěvek „ Preservation of Digitised Books in a Library Context“ popisující projekt dánské Královské knihovny, která se vrátila ke knihám digitalizovaným před 10 lety pro projekt www.adl.dk, vybrané vzorky (6 knih) zdigitalizovala ještě jednou postupy masové digitalizace (barva, tiff-jpeg2000, docworks) a pak porovnávala tyto výsledky s přibližně 8x dražší metodou podobnou té, kterou byly knihy v minulosti pro projekt ADL digitalizovány (tiff+TEI). Celý text je k dispozici na <http://www.ifs.tuwien.ac.at/dp/ipres2010/papers/zierau-18.pdf> a stojí rozhodně za přečtení.

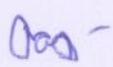
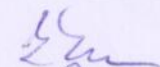
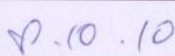
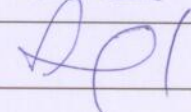
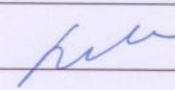
IWAW

Potřebami uživatelů webových archivů se zabývala přednáška Understanding the Information Needs of Web Archive Users. Typy dotazů na internetu lze rozdělit do tří skupin:

- Navigační - uživatel zná přibližnou URL zdroje, který hledá (typický příklad je, že uživatel dá na googlu hledat yahoo namísto psaní yahoo.com do adresního pruhu)
- Informační - uživatel hledá informace pro nějaké téma, které ho zajímá.
- Transakční - cílem je najít dopravní spojení, mapu, zboží. V případě web archivů třeba stažení souboru, který již na živém webu neexistuje.

Při vyhledávání ve webových archivech většina uživatelů nelimituje časové rozmezí, 20% dotazů na fulltext obsahuje URL, většina informačních dotazů obsahuje jména lidí, místa či věci. Většina navigačních dotazů obsahuje jméno instituce či společnosti. Uživatelé preferují nejstarší stránky, což není nic překvapujícího.

Dalším zajímavým příspěvkem na konferenci IWAW byla archivace videa na webu. Pro streamování videa na webu existují dvě řešení, první používá standardní protokol HTTP a můžeme mezi ně zařadit populární youtube, druhé pak používá streamovací protokol, např. RTMP. Největším problémem při archivaci videa na youtube je častá změna mechanismu přístupu k souboru s videem a obfuskace URL, jehož cílem je zabránit uživatelům ve stahování videa.

Přivezené materiály	-
Datum předložení zprávy	8.10.2010
Podpis předkladatele zprávy	
Podpis nadřízeného	
Vloženo na Intranet	
Přijato v mezinárodním oddělení	